

Český jazyk

O PANU WONKOVI A JEHO TOVÁRNĚ

Každý večer, sotvaže dojedl svůj talíř vodnaté zelňačky, chodíval Karlík do pokoje svých dědečků a babiček, aby si s nimi ještě chvíli popovídal, a pak jim popřál dobrou noc.

Všem čtyřem starouškům bylo už přes devadesát let. Byli scvrklí jako sušené švestky a vychrtlí jako kostlivci a celý den, dokud za nimi nepřišel Karlík, proleželi schouleni v jedné posteli, dva a dva na každém konci. Na hlavách měli noční čepce, aby nenastydli, a protože neměli co na práci, většinu času prodřímali. Jakmile však uslyšeli zaskřípění otevíraných dveří a Karlíkův hlas, kterak říká: „Dobrý večer, dědečku Pepo a babičko Pepičko. Dobrý večer, dědečku Jiří a babičko Jiřinko,“ všichni čtyři se rázem posadili a jejich staré vráscité obličeje se rozzářily radostí. A mohli si začít povídat. Karlík byl jejich láskou, jediným potěšením jejich života a na jeho večerní návštěvy se těšili celý den. Často přišla i Karlíkova maminka a tatínek, postáli u dveří a společně naslouchali vyprávění čtyř staroušků. A tak každý večer, snad na celou půlhodinku, vstupovalo do tohoto pokoje štěstí a rodina dočista zapomínala na svůj hlad a bídu.

Jednoho večera se Karlík dědečků a babiček zeptal: „Je to skutečně pravda, že Wonkova továrna na čokoládu je největší na celém světě?“

„Pravda?“ vykřikli všichni čtyři jako jeden muž. „Ovšemže je to pravda! Propánajána, copak to nevíš? Je přece nejmín padesátkrát větší než kterákoli jiná!“

„A je pan Wonka opravdu ten nejchytřejší výrobce čokolády na světě?“

„Milý hochu,“ řekl dědeček Pepa a vysoukal se po polštáři výše, aby se mu lépe sedělo, „pan Willy Wonka je ten nejúžasnější, nejfantastičtější, nejmazanější výrobce čokolády, jakého kdy země nosila! Génus! Měl jsem za to, že tohle ví každé malé dítě!“

„Já vím, že je slavný, dědečku Pepo, a vím taky, že musí být hrozně chytrý...“

„Chytrý?“ zvolal stařík. „Chytrý, to je slabé slovo. Je to hotový kouzelník. Dokáže s čokoládou všechno – všechno, co si zamane. No nemám pravdu, lidičky?“

Ostatní tři staroušci vážně pokývali hlavami. „Svatá pravda. Nic než pravda pravdoucí.“

A dědeček Pepa řekl: „Chceš mi snad tvrdit, že jsem ti nikdy nevyprávěl o panu Wonkovi a jeho továrně?“

„Nikdy,“ odpověděl Karlík.

„Jsem já to kuba. Co se to se mnou na stará kolena děje?“

„Tak mi to vyprávěj teď, prosím tě, dědo.“

„Milerád, chlapče. Posad se ke mně na postel a dávej pozor.“

Dědeček Pepa byl ze všech staroušků nejstarší. Bylo mu devadesát šest a půlroku, a to už je pořádný věk. Jako všichni mimořádně staří lidé byl velice choulostivý a slabý a za celý den sotva promluvil slovo. Zato večer, sotvaže do pokoje vstoupil Karlík, jeho milovaný vnuk, pokaždé jakoby zázrakem omládl. Všechna únava z něho spadla a rázem byl čiperný a neposedný jako malý kluk.

„Pan Willy Wonka je prostě geniální!“ spustil dědeček Pepa. „Jestlipak třeba víš, že do dnešního dne vymyslel docela sám přes dvě stě druhů plněných čokolád, jednu sladší a lahodnější než druhou?“

„To bych řekla!“ vykřikla babička Pepička. „A dodává je do všech koutů světa! Že je to tak, dědečku Pepo?“

„Je to tak, má milá, je to tak. A taky všem králům a prezidentům na celém světě. Ale pan Wonka nevyrábí jenom čokolády. Kdepak, ten dokáže vyložené divy! Jestlipak víš, že vynalezl čokoládovou zmrzlinu, která se nerozehřeje celé dlouhé hodiny, aniž bys ji musel ukládat do ledničky? Můžeš ji dokonce nechat ležet na sluníčku – a třeba po celičký den – a přece neroztaje!“

„Ale to není možné!“ vykřikl Karlík oči na dědečka.

„To si myslím, že to není možné!“ vykřikl dědeček Pepa. „Je to vyložený nesmysl! Ale pan Wonka to dokázal!“

„Pravda, pravda,“ přisvědčovali ostatní a kývali hlavami. „Pan Wonka to dokázal!“

„Ale to pořád není všechno,“ pokračoval zvolna dědeček Pepa, aby Karlíkovi neuteklo jediné slovo. „Pan Willy Wonka umí udělat ibiškový fondán, který chutná po fialkách, a báječné karamely, které v puse neustále mění barvu, a taky nadýchaná pěnová cukrátky, která se sladce rozplynou, sotvaže je vložíš mezi rty. A má patent na žvýkačky, které nikdy neztratí chuť, a na jedlé nafukovací balónky, které nejdřív nafoukneš do ohromné koule, a potom je propíchneš špendlíkem a slupneš, ňam, ňam. A zná taky velice tajný recept na krásná modrá ptačí vajíčka s černými skvrnami, která se v puse postupně zmenšují a zmenšují, až ti z nich nakonec zůstane jen sladoučký růžový ptáček na samé špičce jazyka.“

Dědeček Pepa se odmlčel a rozkošnický se oblízl. „Sbíhají se mi sliny, jen když na to pomyslím,“ řekl.

„Mně taky,“ řekl Karlík. „Ale povídej dál, prosím tě.“

Ani si nevšimli, že do pokoje mezitím vstoupili také Karlíkova maminka a tatínek. Stáli tiše u dveří a poslouchali.

„Pověz Karlíkovi o tom bláznivém indickém princí,“ řekla babička Pepička. „To se mu bude určitě líbit.“

„Myslíš o princí Pondišerim?“ řekl dědeček Pepa a zajíkl se smíchem.

„To byl pěkný ňouma,“ smál se dědeček Jiří.

„Ale strašně bohatý,“ řekla babička Jiřinka.

„A co s ním bylo?“ ptal se dychtivě Karlík.

„Tak nastraž uši,“ řekl dědeček Pepa, „povím ti o něm.“

Přečti si text – 2. kapitolu O panu Wonkovi a jeho továrně. Poté odpověz na otázky.

1) Napiš jméno autora a název knihy, z které úryvek textu pochází.

---

2) Napiš správně celé jméno majitele továrny na čokoládu.

---

3) Z následujících vět vyber tu, kterou dědeček Pepa o panu Wonkovi neřekl.

- a) Je ten nejjasnější, nejfantastičtější, nejmazanější výrobce čokolády, jakého kdy země nosila!
- b) Je to hotový kouzelník.
- c) Je to úspěšný, ale poněkud domýšlivý člověk.

4) Kdo byl z rodiny Bucketů nejstarší a kolik mu bylo let? Doplň věty.

Nejstarší byl _____

Bylo mu _____

5) V následující větě škrtni, co je špatně, a napiš pod ni správné slovo.

Jestlipak třeba víš, že do dnešního dne vymyslel přes dva tisíce druhů plněných čokolád, jednu sladší a lahodnější než druhou?

6) Na jaké žvýkačky měl pan Wonka patent?

- a) Které mají kulatý tvar.
- b) Které se nikdy nevyžvýkají.
- c) Které mají příchut čokolády.
- d) Které nikdy neztratí chuť.

7) Vypiš z druhého odstavce všechna podstatná jména, která jsou užitá 6. pádě.

---

8) Ze zvýrazněného odstavce vypiš všechna zájmena.

---

9) Vyber si tři podstatná jména ze zvýrazněného odstavce a urči u nich mluvnické kategorie.

---

10) Doplň správně ě/je.

Podél cest rostly pom____nky. Upřím____ nás pozdravují. Všemmu jsem dobře porozum____l. Přesv____dč se o tom sám. Co to do tebe v____lo? Cestující nesl ob____mný kufr. Zpožděný rychlík v____l konečně na nádraží. Zmrznutím zv____tšuje voda ob____m. Daroval jí kv____tinu k svátku. Chodím rád p____šky. Řekl to upřím____. V____ta jednočlenná má jen jeden základní v____tný člen. Maminčino vroucí ob____tí. Kdo ob____vil Ameriku? Zašeptal tajem____. Přivítali nás tam____jší obyvatelé. trp____l ztrátou v____domí.

Dějepis

Historie čokolády

1. Pokus se u výroků, které se vztahují k tématu čokoláda, zaškrtnout ANO nebo NE podle svých znalostí.

Výroky	ANO	NE	Odpověď po přečtení textu
Kakaové boby byly objeveny Evropany v říši Aztéků.			
Čokoláda nemá povzbuzující a antistresující účinky.			
Ve Velké Británii předepisují čokoládu jako léčivo.			
Blahodárné účinky čokolády způsobuje flavanol obsažený v kakaových bobech.			
Nejvíce flavanolu obsahuje bílá čokoláda a tím je pro lidi nejzdravější.			
Čokoláda snižuje krevní tlak.			
Čokoláda není návyková.			

2. Po zaškrtnutí výroků si přečti text a poté napiš u výroků správnou odpověď (ANO x NE).

Čokoláda lidem chutná už aspoň 1 000 let. Když se zákeřný Hernán Cortés v 15. století zmocnil paláce aztéckého vládce Montezumy, našel v něm kromě zlata i kakao. Malá zrnka Aztékové používali rovněž jako platidlo. Za 100 kakaových bobů byl ke koupi mladý svalnatý otrok. V kakaovém prášku je víc než

400 různých látek, jejichž působení na člověka dosud nebylo zcela prozkoumáno. Je už ovšem jisté, že pochoutka v přiměřených dávkách mimo jiné dokáže odbourat stres, neklid, rozčilení, celkově povzbudit, usnadnit průběh těhotenství, zmírnit menstruační potíže, chránit naše srdce a cévy, tlumit kašel účinněji než běžné léky a mnoho dalšího. Ve Velké Británii se dokonce uvažuje o tom, že by čokoládové výrobky mohly být předepisovány jako léčivo. Jak však výzkumy ukazují, blahodárné účinky má především černá čokoláda, u nás zvaná hořká. Jsou totiž dány obsahem flavanolů, které v sobě mají kakaové boby. Ten je samozřejmě u hořké čokolády nejvyšší, u mléčné nižší a u bílé nemusí být žádný. „Na základě nových poznatků jsme vyvinuli převratnou řadu čokoládových produktů, které kromě skvělé chuti poskytují také ochranu zdraví,“ tvrdí zástupce jednoho z největších světových výrobců čokolády. „Jejich požívání snižuje krevní tlak a ředí krev podobně jako třeba aspirin. Do čokolády navíc přidáváme vitaminy a látky snižující hladinu cholesterolu. Je vhodná jak pro děti, tak pro dospělé.“ Ve vlně nadšení ze zdravé sladké pochoutky pak trochu zanikají hlasy některých dietologů, podle nichž jsou flavanoly stejně jako v kakau obsaženy třeba i v ovoci, zelenině a celozrnném pečivu. Také není pochyb o tom, že si na čokoládu člověk může vytvořit návyk. Vědci, ale dosud nevědí, která konkrétní látka tuto závislost způsobuje.

3. Pokus se najít odpovědi na tyto otázky:

- Do kterého roku přibližně spadají počátky čokolády?
- V jaké formě byla čokoláda původně podávána?
- V kterém století dorazila čokoláda do Evropy? Kdo ji do Evropy přivezl?
- Jaký je původ slova čokoláda? Co toto slovo znamená (jaký má význam)?
- Zjisti 3 zajímavosti o čokoládě.
- Máš rád/a čokoládu? Pokud ano, jak máš nejraději? 😊

Vypracované úkoly z českého jazyka a dějepisu mi prosím pošli na e-mail r.bartlova@zsvelehrad.cz.

Přírodopis

1. Pokuste se zjistit základní informace o kakaovníku pravém + obrázek.
2. Napiš, které země jsou největšími producenty kakaa.
3. Jaké blahodárné účinky má kakao na lidský organismus?
4. Komu může čokoláda ublížit nebo jej dokonce i zabít?
5. Jaké podmínky musíte zajistit, pokud budete chtít kakaovník pěstovat doma?

Pokuste se vypracovat v MS Word a pošlete na adresu: j.sukany@zsvelehrad.cz

Matematika, fyzika

PÁR FAKTŮ O ČOKOLÁDĚ, O KTERÝCH JSTE MOŽNÁ NEVĚDĚLI

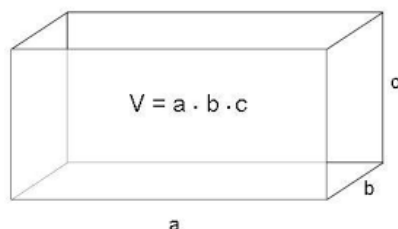
- ☼ Tabulková čokoláda vznikla v roce 1847.
- ☼ Kakaové lusky na 10 tabulek čokolády vyprodukuje kakaovník za rok.
- ☼ Čokoláda byla po 90 % své historie konzumována jako nápoj.
- ☼ Aztécký vládce Montezuma II. pil 50 horkých čokolád každý den.
- ☼ Za války Severu proti Jihu byl vojákům někdy vyplácený žold v čokoládě.
- ☼ Čokoláda není jen mléčná, tmavá a bílá, ale i blondatá.
- ☼ Pro psy a kočky je čokoláda jedovatá.
- ☼ Čokoláda může zachraňovat životy: jeden obchodník s čokoládou kvůli (doslova) „životnímu obchodu“ zmeškal odjezd Titaniku.
- ☼ Bílá čokoláda není technicky čokoláda, neobsahuje totiž kakao.
- ☼ Na výrobu jedné čokolády o hmotnosti 100 g je potřeba 89 kakaových zrn.
- ☼ Každou sekundu snědí všichni obyvatelé USA dohromady 50 kg čokolády.
- ☼ V Belgii vyrobí až 220 tisíc tun čokolády za rok a největším prodejním místem čokolády v Belgii je letiště.
- ☼ Když budete jíst každý den tmavou čokoládu, snížíte riziko srdečních onemocnění o jednu třetinu.
- ☼ Čokoláda působí v ústech protizánětlivě a chrání před zubním kazem, na rozdíl od bonbonů.
- ☼ V roce 2013 vydali Belgičané poštovní známku z čokolády.
- ☼ Smrtelná dávka čokolády je pro člověka asi 11 kg.
- ☼ Čokoládový průmysl má obrat asi 110 miliard dolarů ročně.
- ☼ Čokoláda je jediná jedlá substance, která se rozpouští při teplotě nižší, než má lidské tělo. To je důvod, proč se rozpouští v ústech. Této vlastnosti využívá čokoláda do fontány.
- ☼ Největší čokoláda na světě váží 4410 kilo a měří 560 centimetrů, čokoláda byla vyrobena v továrně na cukrovinky v arménské metropoli Jerevanu. Tabulka čokolády je díky svým rozměrům zapsaná do Guinnessovy knihy rekordů. Pochutina úctyhodných rozměrů váží 4410 kilogramů, je 560 centimetrů dlouhá, 275 centimetrů široká a 25 centimetrů silná. Čokoláda obsahuje všechny přírodní ingredience, včetně 70 procent kakaové hmoty.

Pokus se odpovědět na následující otázky:

1. Kolik vypil Aztécký vládce Montezuma II. horkých čokolád za jeden rok (nepřestupný rok)?
2. Kolik tun čokolády vyrobí průměrně za jeden měsíc v Belgii? Výsledek vyjádři jako celé číslo. (pro jednodušší výpočet předpokládejme, že měsíce jsou stejně dlouhé)
3. Kolik tun čokolády snědí všichni obyvatelé USA dohromady za jednu hodinu? Kolik tun čokolády je to za jeden den?
4. Kolik let uplynulo od vzniku tabulkové čokolády?
5. Kolik kakaových zrn je potřeba na výrobu čokolád pro celou 6. třídu? (čokoláda váží 100 g)
6. Sněžení kolika čokolád o hmotnosti 250 g může způsobit smrt člověka?
7. Za kolik let vyprodukuje kakaovník kakaové lusky na 55 tabulek čokolády?
8. Kolik nul je v čísle, které udává roční obrat čokoládového průmyslu v dolarech?

9. Urči v cm^2 obsah plochy, kterou největší čokoláda na světě zabírá položená na zemi. Výsledek převed' na dm^2 a m^2 .
10. Kolik metrů ujdete, jestliže největší čokoládu obejdete dokola po jejím obvodu.
11. Z jakého skupenství na jaké se změně čokoláda při rozpuštění v ústech?
12. Jaká je hustota největší čokolády? Předpokládejme, že čokoláda má tvar kvádrů. Objem kvádrů se vypočítá: $V = a \cdot b \cdot c$ ($a = 560 \text{ cm}$, $b = 275 \text{ cm}$, $c = 25 \text{ cm}$). K výpočtu hustoty použij kalkulačku, výsledek zaokrouhli na celé číslo. Pozor na jednotky.

13. Čokoládu na obrázku nalámeš na stejné nejmenší „čtverečky“. Mezi kolik kamarádů ji můžeš rozdělit, aby každý dostal stejný počet „čtverečků“ a žádný nezbyl. Vyhledej všechny možnosti.

Řešení úkolů k nahlédnutí zašli na l.nemcova@zsvelehrad.cz. Děkuji.

Zeměpis

Tento týden se úkoly týkají tématu ČOKOLÁDA. Vy budete řešit „opačnou křížovku“. Křížovku máte doplněnou. Vy pošlete osm otázek na jednotlivé řádky + jednu otázku na tajenku. Otázky by měly souviset se zeměpisem a měly by být jednoznačně položeny. Pokud můžeš, tak mi otázky pošli na mail (a.tuhycek@zsvelehrad.cz). Buď opět fotku, nebo klidně pouze text.

1.			Č	E	R	N	É
2.		S	O	P	K	A	
3.	M	E	R	K	U	R	
4.			P	O	T	O	K
5.		V	O	L	H	A	
6.			L	Á	V	A	
7.		I	N	D	I	C	Ý
8.		O	S	A			

Angličtina

1. Answer my questions!

What's your favourite food? _____

Do you like chocolate? _____

How often do you eat chocolate? _____

What colour is chocolate? _____

What kind of chocolate do you prefer? _____

Where can you buy chocolate? _____

2. Charlie and the Chocolate Factory

Jistě všichni znáte knihu nebo film Charlie and the Chocolate Factory. Přečtěte si a přeložte následující texty. Tentokrát ústně!

Read and translate the following texts!

Charlie Bucket Charlie is a kind-hearted young man who has respect for others	Augustus Gloop Augustus Gloop was the first person to win a golden ticket. He is described as being very greedy.	Veruca Salt Veruca is the 2 nd ticket winner. She gets anything she want from her parents. She just screams and they give in to her.

Violet Beauregarde Violet is the 3rd ticket winner. She has been chewing the same piece of gum for over 3 months.	Mike Teavee Mike is the 4th ticket winner, and addicted to watching television. He is very fond of the Lone Ranger.	Willy Wonka Mr. Wonka is an eccentric and the owner of the Willy Wonka Factory.

3. Vyber si jakoukoliv filmovou nebo knižní postavu a pokus se ji jednoduše popsat.

Napiš alespoň 10 vět.

4. Vytvoř pro spolužáky zábavný kvíz, křížovku atd., ve kterém využiješ svých znalostí (slovíčka, krátké věty). Pošli mi jej a já každý týden zadám něčí kvíz.